

KITEKINTÉS

A Szovjetunió új könyvtári alapjogszabályáról a *Könyvtáros* 1984. 4. számában (218–221. p.) és a *Tudományos és Műszaki Tájékoztató* 1984. 12. számában (508–510. p.) jelentek meg írások. Több helyről érkezett igénynek teszünk most eleget, amikor a szabályzat teljes szövegét közöljük a *Sovetskoe bibliotekovedenie* 1984. 4. sz. (3–15. p.) közlése alapján. (A szerk.)

SZABÁLYZAT A SZOVJETUNIÓ KÖNYVTÁRÜGYÉRŐL

Jóváhagyta a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnöksége 1984. márciusi határozata

A könyvtárügy szervezetére vonatkozó lenini elvekkel összhangban a Szovjetunióban létrejött és folyamatosan fejlődik az állami könyvtárak és a társadalmi szervezetek által fenntartott könyvtárak széles körű hálózata. A könyvtári ellátás kiterjed az ország lakosságának többségére. A szocializmus jelenlegi építésének időszakában fokozódik a könyvtárak ideológiai, kulturális-közművelődési és tudományos-tájékoztatói szerepe.

A könyvtárak fontos társadalmi funkciót töltenek be – lehetővé teszik a szovjet állampolgároknak a képzéshez, a kulturális eredmények használatához, a pihenéshez, a tudományos-technikai és művészeti alkotások szabadságához fűződő alkotmányos jogaik gyakorlását, elősegítik a szovjet emberek politikai öntudatának növekedését, helyes életszemléletének kialakítását és nevelését a munkához való kommunista hozzáállásra, az ideológiai meggyőződésre, a burzsoá ideológia iránti hajthatatlanságra, a szovjet patriotizmusra, a szocialista haza védelme iránti készségre, az internacionalizmusra, a népek közötti barátságra és testvériségre. A könyvtárak segítséget nyújtanak a tudományos-műszaki ismeretek széles körű terjesztéséhez, a tudomány és a technika eredményeinek gyakorlatba való átültetéséhez.

A könyvtárak állományának gondos kezelése, az állományvédelemről való gondoskodás minden állami és társadalmi szerv, vállalat, intézmény, szervezet feladata, a Szovjetunió minden állampolgárának kötelessége.

I. Általános rendelkezések

1. §. A Szovjetunió könyvtárai

A Szovjetunió könyvtárai ideológiai, kulturális-közművelődési és tudományos-tájékoztatói intézmények, amelyek lehetővé teszik a könyvek, más kiadványok, kéziratok, videofelvételek, hangfelvételek és a könyvtárak állományában levő más dokumentumok széles körű használatát.

A könyvtárak arra hivatottak, hogy biztosítsák állományuk minél teljesebb és hatékonyabb igénybevételét a szovjet társadalom további gazdasági, társadalmi-politikai és szellemi fejlődése, valamint az állampolgároknak a fejlett szocializmus normái és elvei szellemében történő nevelése érdekében.

2. §. A könyvtárak alapvető feladatai

- A marxizmus-leninizmus, a Szovjetunió Kommunista Pártja és a szovjet állam politikájának és történelmének, a szocialista rend és a szovjet életmód előnyeinek népszerűsítése;
- a szovjet állampolgárok ideológiai-politikai, munkára való, erkölcsi, esztétikai nevelésének, tudományos, marxista-leninista világnézetük, ideológiai meggyőződésük kialakításának, általános, kulturális és szakmai műveltségük emelésének elősegítése;
- nyújtson segítséget a tudomány, a termelés és a társadalmi élet szféráinak fejlesztéséhez, a tudományos ismereteknek a népgazdasági termelés és az állami vezetés gyakorlatába történő bevezetéséhez, az ország termelési, tudományos-technikai kapacitása hatékonyabb kihasználásához.

3. §. Az SzSzSZK és a szövetségi köztársaságok könyvtárügyének jogi szabályozása

- Az SzSzSZK és a szövetségi köztársaságok könyvtárügyre vonatkozó jogi szabályozása a jelen szabályzathoz – amely meghatározza a könyvtárügy szervezetének, a könyvtári állomány kialakításának és védelmének alapelveit – és az SzSzSZK és a szövetségi köztársaságok ezzel összhangban kiadott más rendelkezéseiből áll.

4. §. A könyvtárügy szervezetének alapelvei a Szovjetunióban

- Az ország könyvtárai egységes rendszerbe való tömörítése;
- a könyvtári hálózat tervszerű fejlesztése, a könyvtárak ésszerű telepítése, figyelembe véve az egyes régiók és népgazdasági ágak sajátosságait, fejlődését;
- a könyvtárak egységes szervezeti és módszertani irányításának biztosítása;
- a könyvtárosképzés állami tervezése;
- a könyvtárak nyilvánossága, az általános hozzáférhetőség és az ingyenes használat biztosítása;
- társadalmi szervezetek, munkáskollektívák és állampolgárok részvétele a könyvtárak munkájában.

5. §. A Szovjetunió könyvtárügyének irányítása

A szovjet könyvtárügy irányítását a szovjetek, azok végrehajtó és szakigazgatási szervei, valamint olyan más állami és társadalmi szervek végzik, amelyek felügyelete alatt könyvtár működik.

A Szovjetunió kulturális minisztériuma a könyvtárak hovatartozásától függetlenül irányítja és koordinálja a könyvtárak általános módszertani munkáját, állami felügyeletet gyakorol a minisztériumok, állami bizottságok és hatóságok felügyelete alatt álló könyvtárak tevékenysége felett, továbbá a jelen szabályzattal és a Szovjetunió más jogszabályaival összhangban egyéb könyvtárügyi kérdéseket is szabályoz.

A minisztériumok, állami bizottságok, hatóságok a társadalmi szervezetek központi szervei az alájuk rendelt könyvtárak irányítását végzik.

A helyi tanácsok és végrehajtó bizottságaik a hozzájuk tartozó könyvtárakat irányítják, biztosítják ezen könyvtárak hálózatainak fejlődését, anyagi és műszaki bázissal, képzett személyzettel való ellátását, koordinálják és ellenőrzik a területükön működő más könyvtárak tevékenységét, intézkedéseket hoznak a könyvtárak ésszerű telepítésére.

6. §. Az egységes könyvtári állomány

Az állami és a társadalmi szervezetek által fenntartott könyvtárak állománya egységes könyvtári állományt képez, amely szocialista tulajdon és az állam védelme alatt áll.

7. §. A könyvtárhasználat joga

A könyvtárhasználat joga minden állampolgárt, vállalatot, intézményt és szervezetet megillet. E jog gyakorlása a könyvtárak általános hozzáférhetősége, hálózatuk széles körű fejlesztése, a könyvtárközi kölcsönzés és a könyvtári szolgáltatások más formái révén valósul meg.

A könyvtárak használata ingyenes. A könyvtárak által nyújtott térítéses szolgáltatások fajtáit (másolás, sokszorosítás és egyebek), a térítés mértékét a Szovjetunió Minisztertanácsa határozza meg.

8. §. A könyvtárak létesítésének és nyilvántartásának rendje. A könyvtárak statisztikai adatszolgáltatása.

Könyvtárak létrejöhetnek mint önálló intézmények, (jogi személyek), mint minisztériumok, állami bizottságok, hatóságok, vállalatok, intézmények és szervezetek egységei és mint a központi könyvtárak fiókkönyvtárai a központositott könyvtári rendszerben. Könyvtárak létesítése, átszervezése és felszámolása meghatározott rendben történik.

Könyvtár létesítéséhez minimális könyvtári állomány, helyiség, felszerelés és személyzet megléte szükséges. A könyvtár létesítéséhez szükséges minimális könyvtári állományt a minisztériumok, állami bizottságok, hatóságok és a társadalmi szervezetek központi szervei a Szovjetunió Kulturális Minisztériumának egyetértésével állapítják meg.

A könyvtárakat a helyi tanácsok végrehajtó bizottságai nyilvántartják.

A könyvtárak statisztikai adatszolgáltatása a Szovjetunió Statisztikai Hivatala által, a Kulturális Minisztérium egyetértésével meghatározott egységes formában és módon történik.

9. §. Társadalmi szervezetek, munkáskollektívák és állampolgárok részvétele a könyvtárak munkájában

A társadalmi szervezetek, munkáskollektívák és az állampolgárok segítséget nyújtanak a könyvtáraknak az állomány alakításához, a könyvek népszerűsítéséhez, az olvasószolgálat formáinak és módszereinek tökéletesítéséhez.

A könyvtárak tevékenységének segítése érdekében az olvasókból, a társadalmi szervezetek és munkáskollektívák képviselőiből álló társadalmi tanácsot választanak.

II. A Szovjetunió egységes könyvtári rendszere

10. §. A Szovjetunió egységes könyvtári rendszere

A Szovjetunió könyvtárai hovatartozásuktól függetlenül egységes könyvtári rendszert alkotnak, amelyet alapvető feladataik és tevékenységi elveik közössége határoz meg.

Az egységes könyvtári rendszerbe tartoznak:

- a Kulturális Minisztérium rendszerének könyvtárai;
- a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának és a szövetségi köztársaságok tudományos akadémiáinak könyvtárai;
- a Felső- és Középfokú Szakoktatási Minisztérium, a Szovjetunió Közoktatási Minisztériuma, a Szovjetunió Műszaki Szakképzési Állami Bizottsága, a Szovjetunió Egészségügyi Minisztériuma, a Szovjetunió Mezőgazdasági Minisztériuma, más minisztériumok, állami bizottságok, hatóságok, valamint állami vállalatok, intézmények és szervezetek könyvtárai;
- szakszervezetek, kolhozok, más szövetkezetek és társadalmi szervezetek könyvtárai.

Az olvasótábortól, az állomány összetételétől, a tevékenység jellegétől függően a könyvtárak lehetnek általános és szakkönyvtárak. Az állampolgárok kulturális és szakmai szükségleteinek, valamint a népgazdaság információs igényeinek minél tökéletesebb kielégítése érdekében közművelődési könyvtárak, ezen belül gyermek és ifjúsági könyvtárak, tudományos, tudományos-technikai és műszaki könyvtárak, valamint vakok könyvtárai és más típusú könyvtárak jöttek létre.

Szerepük és más könyvtárakhoz kapcsolódó funkcióik szerint a könyvtárak lehetnek össz-szövetségi vagy köztársasági (szövetségi vagy autonóm köztársasági), határterületi, megyei, kerületi, központi járási és központi városi, valamint regionális könyvtárak. A könyvtárak fenti kategóriába sorolását az illetékes minisztériumok, állami bizottságok, hatóságok és a társadalmi szervezetek központi szervei a Szovjetunió Kulturális Minisztériumának egyetértésével végzik.

A tudományos, tudományos-technikai és a műszaki könyvtárak a Szovjetunió állami tudományos-technikai tájékoztatási rendszerének tagjai.

11. §. Az egységes könyvtári rendszer szervezetének, fejlesztésének és működésének alapelvei

Az egységes könyvtári rendszer szervezése, fejlesztése és működése az alábbi elvek szerint történik:

- a könyvtárak felügyeleti (ágazati) vagy tárcaközi (ágazatközi) központosított könyvtári rendszerekbe való tömörítése, melyeknek élén az illetékes központi könyvtár áll;
- az ország, a különböző régiók és népgazdasági ágazatok egészét illetően a könyvtárak központi állománygyarapításának, a könyvek és más kiadványok központi feldolgozásának megvalósítása, a tudományos-technikai tájékoztatási szervekkel közösen egységes információs állomány létrehozása;
- a könyvtárak állományalakításának, a tudományos-módszertani, a bibliográfiai-tájékoztató és a tudományos kutatómunka közös szervezése, a technikai eszközök közös használata, az együttműködés és a koordináció más formái megvalósításának összehangolása a könyvtárak hovatartozásától függetlenül a városra, járásra, autonóm körzetre, autonóm területre, megyére, határterületre, autonóm köztársaságra, szövetségi köztársaságra, az ország egészére, valamint a népgazdaság egyes ágazataira kiterjedően;

- a könyvtárak együttműködése más kulturális-közművelődési és tudományos intézményekkel a tudományos-technikai tájékoztatás, a népművelés, a sajtó, mozi, televízió és rádió szerveivel és intézményeivel, a könyvbarátok köreivel, művészeti szövetségekkel és más társadalmi szervezetekkel.

12. §. Az Állami Tárcaközi Könyvtári Bizottság

A minisztériumok, állami bizottságok, hatóságok, valamint a könyvtárügy irányításával foglalkozó társadalmi szervezetek központi szervei tevékenységének összehangolása érdekében a Szovjetunió Kulturális Minisztériuma mellett Állami Tárcaközi Könyvtári Bizottság működik, amely vizsgálja a könyvtárügy fejlődésének alapvető irányait, meghatározza a könyvtárak telepítésének elveit és a Szovjetunió Minisztertanácsa által jóváhagyott alapító határozattal összhangban más kérdéseket is megold.

Az Állami Tárcaközi Könyvtári Bizottság határozatai kötelezőek azokra a minisztériumokra, állami bizottságokra, hatóságokra és más szervezetekre, amelyek irányítása alatt könyvtárak működnek.

13. §. A Szovjetunió Állami Lenin Könyvtára

A Szovjetunió Állami Lenin Könyvtára az ország vezető könyvtára, amely állományát a lakosság széles tömegeinek rendelkezésére bocsátja. Az egységes könyvtári rendszerben az egész országra kiterjedően ellátja a könyvek általános megőrzését, össz-szövetségi koordinációs központja hovatartozásától függetlenül minden könyvtárnak, össz-szövetségi vezető tudományos-módszertani központja a könyvtárügy, a bibliográfia és a bibliológia területén folyó tudományos-módszertani és tudományos kutatómunkának, továbbá az ajánló bibliográfia és a könyvtárközi kölcsönzés központja.

14. §. A könyvtárak mint tudományos-módszertani központok

A könyvtáraknak a tudományos-módszertani központokként működő könyvtárak nyújtanak módszertani segítséget. Az egységes könyvtári rendszerben a tudományos-módszertani központok szerepét az illetékes össz-szövetségi, köztársasági, határterületi, megyei, kerületi, központi járási és központi városi, valamint a regionális könyvtárak töltik be.

A tudományos-technikai és műszaki könyvtárak össz-szövetségi (ágazatközi) tudományos módszertani központja a GPNTB (Szovjetunió Állami Nyilvános és Tudományos Műszaki Könyvtára); a szövetségi köztársasági tudományos akadémiák könyvtárai vezető módszertani központja a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának Könyvtára; a felső- és középfokú szakoktatási intézmények módszertani irányítója a Lomonoszov Moszkvai Állami Egyetem Gorkij Tudományos Könyvtára.

A gyermek- és ifjúsági könyvtáraknak a Szovjetunió Kulturális Minisztériuma rendszerében működő tudományos-módszertani központok nyújtanak módszertani segítséget.

A tudományos-módszertani központokként működő könyvtárak meghatározott rend szerint kiadnak bibliográfiai és módszertani segédanyagokat, a könyvtári munka előremutató tapasztalatairól szóló anyagokat.

III. A könyvtárak állományának alakítása és az állományvédelem biztosítása

15. §. A könyvtári állomány gyarapítása

A könyvtáraknak hovatartozásuktól függetlenül joguk van a gyűjtőkörükbe tartozó könyvek, más kiadványok és egyéb dokumentumok meghatározott rend szerinti elsődleges beszerzésére.

A könyvek és más kiadványok beszerzése a könyvelosztó központokon, más könyvkereskedelmi szervezeteken, a „Souzpečat” fiókjain, valamint egyéb szervezeteken és intézményeken keresztül történik.

A Szovjetunió Kiadói, Nyomdaipari és Könyvkereskedelmi Állami Bizottsága a könyvtárak igényeinek kielégítése érdekében ellátja a könyvelosztó központokat nyomtatott kiadványokkal és nyomtatott könyvtártechnikai eszközökkel, valamint biztosítja a könyvtári tárgyú könyvek kiadását, a kiadványok központi feldolgozását. A kiadványok példányszámát a könyvtárak igényei szerint állapítják meg.

16. §. A könyvtárak ellátása ingyenes és térítéses kötelezpéldányokkal

A könyvtárak ingyenes és térítéses kötelezpéldányokkal való ellátásának rendjét a Szovjetunió Minisztertanácsa határozza meg.

17. §. A könyvtári állomány gyarapítása külföldön kiadott könyvekkel és egyéb kiadványokkal

A könyvtárak állományát külföldön kiadott könyvekkel, más kiadványokkal és egyéb dokumentumokkal meghatározott rend szerint, vétel és csere útján gyarapítják.

18. §. Kiadványok és egyéb dokumentumok könyvtári állományból történő térítésmentes átadásának rendje

A Szovjetunió állami archív állományába nem tartozó könyvek, más kiadványok és egyéb dokumentumok meghatározott rend szerint, a könyvtárak hovatartozásától függetlenül, térítésmentesen átadhatók egyik könyvtár állományából a másikéba.

19. §. A kiadványok letéti őrzése

A könyvtárak állományának célszerű szervezése érdekében a könyvtárak – hovatartozásuktól függetlenül – kötelesek a kevésbé használt, de tudományos és művészi szempontból értékes könyveket és más kiadványokat átadni a tárolókönyvtárakba.

Az említett kiadványok tárolókönyvtárakba történő átadásának rendjét a Szovjetunió Kulturális Minisztériuma a Szovjetunió Állami Tudományos és Műszaki Bizottságával, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájával, a Szovjetunió Közép- és Felsőfokú Szakoktatási Minisztériumával és a Szakszervezetek Összszövetségi Központi Tanácsával együttesen határozza meg.

20. §. A könyvtárak állományában levő kiadványok és egyéb dokumentumok nyilvántartása, tárolása és használata

A könyvtárak állományában levő könyvek, más kiadványok és egyéb dokumentumok nyilvántartása, tárolása és használata az állomány megőrzését, ésszerű használatát biztosító szabályoknak megfelelően történik. A tartalmuk szerint elavult, régi vagy elveszett könyvek és egyéb dokumentumok törlése a könyvtári állományból csak a Szovjetunió Kulturális Minisztériuma által meghatározott és a Szovjetunió Állami Tudományos és Műszaki Bizottságával, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájával, a Szovjetunió Pénzügy-, Közép- és Felsőfokú Szakoktatási-, Közoktatási-, Egészségügyi-, és Mezőgazdasági Minisztériumával, valamint a Szakszervezetek Össz-szövetségi Központi Tanácsával egyeztetett rend szerint eszközölhető.

A könyvtárak állományában levő történeti vagy kulturális emléket képviselő könyvek és egyéb dokumentumok nyilvántartása, tárolása és használata során a Szovjetunió és a szövetségi köztársaságoknak a történeti és kulturális emlékek védelmére és használatára vonatkozó jogszabályait be kell tartani.

A könyvtárak dolgozói kötelesek a könyvtári állomány nyilvántartására, tárolására és használatára vonatkozó szabályokat betartani, a szabályok megsértéséért felelőséggel tartoznak.

21. §. Országos bibliográfiai számbavétel és a kiadványok központi katalogizálása

A Szovjetunióban kiadott könyvek és más nyomtatott művek országos bibliográfiai számbavételét és központi katalogizálását meghatározott rend szerinti az Össz-szövetségi Könyvtári Központ, a szövetségi köztársaságok könyvtári központjai, az autonóm köztársaságok könyvtári központjai vagy a köztársasági könyvtárak végzik.

22. §. Felelősség a könyvtári állományban okozott kárért.

Elveszett könyvek, más kiadványok, egyéb dokumentumok pótlása

Azokat a személyeket, akik a könyvtári állományban kárt okoznak, a Szovjetunió és a szövetségi köztársaságok jogszabályai szerint anyagi, büntetőjogi vagy egyéb felelősség terheli. Azok az állampolgárok, vállalatok, intézmények, szervezetek, akik könyvtári állományból könyveket, más kiadványokat, egyéb dokumentumokat elveszítenek, vagy azokban helyrehozhatatlan kárt okoznak, kötelesek ugyanolyanokkal, vagy a könyvtár által egyenértékűnek minősített kiadványokkal vagy más dokumentumokkal pótolni azt, ha ez nem lehetséges, akkor az értékük tiszszeresét kell megtéríteniük.

A jelen paragrafusnak megfelelően befolyt pénzeszközöket a könyvtári állomány pótlására, a kiadványok és egyéb dokumentumok restaurálására, illetve a védelmüket szolgáló más intézkedésekre kell fordítani.

IV. A könyvtári ellátás

23. §. Az olvasók jogai és kötelességei

Az olvasók jogosultak: a könyvtár állományába tartozó könyvek, más kiadványok és egyéb dokumentumok időleges használatára, a könyvtári bibliográfiai és tájékoztató szolgálat, továbbá a könyvtár által nyújtott más szolgáltatások igénybevételére; olvasói

konferenciákon és más könyvtári rendezvényeken való részvételle; a könyvtár társadalmi tanácsának választására és a tagként való választhatóságra.

Az olvasók kötelesek gondosan kezelni a könyvtárból kikölcsönzött könyveket és egyéb dokumentumokat, meghatározott időben visszahozni azokat és a könyvtárhasználatra vonatkozó egyéb szabályokat megtartani.

24. §. A könyvtárak olvasószolgálati kötelezettségei

A könyvtárak kötelesek:

- biztosítani az olvasók számára az állomány használatát; tanulmányozni és minél teljesebb mértékben kielégíteni az olvasók igényeit;
- a könyvtári feladatoknak megfelelően közreműködni az olvasási igények alakításában, a lakosság különböző rétegeit megnyerni könyvtárhasználónak;
- fejleszteni a könyvtári, bibliográfiai, tájékoztató szolgálatot és a könyvpropagandát; e cél érdekében az olvasókkal egyénileg és csoportosan foglalkozni.

A gyermek- és ifjúsági könyvtárak hivatottak irányítani a gyermekek és fiatalok olvasását, felkelteni a könyv iránti szeretetet, elősegíteni a felnövekvő nemzedék kommunista meggyőződésre, tiszta erkölcsre, munkaszeretetre, tudásvágyra, cselekvő életszemlélet kialakítására való nevelését. Az ifjúság olvasáskultúrára való nevelésében az oktatási intézményeknek és tömegtájékoztatási eszközöknek segíteniük kell a könyvtárakat.

25. §. Könyvtárközi kölcsönzés

A könyvtárak, ha az olvasó által igényelt könyv, más kiadvány vagy egyéb dokumentum hiányzik az állományukból, könyvtárközi kölcsönzés útján kérik be más könyvtárártól, amelyek kötelesek a kért kiadványt vagy egyéb dokumentumot illetve annak másolatát az előírt módon elküldeni.

26. §. A könyvtárhasználat rendje

A könyvtárhasználat rendjét a Szovjetunió Kulturális Minisztériuma által jóváhagyott és a Szovjetunió Állami Tudományos és Műszaki Bizottságával, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájával, a Szovjetunió Közép- és Felsőfokú Szakoktatási Minisztériumával, a Szakszervezetek Össz-szövetségi Központi Tanácsával egyeztetett típuszabályzat határozza meg.

A minisztériumok, állami bizottságok, hatóságok és a társadalmi szervezetek központi szervei a típuszabályzatok alapján hagyják jóvá az alárendelt könyvtárak könyvtárhasználati szabályzatát.

27. §. Az állampolgárok személyi tulajdonában levő kiadványok társadalmi használatra történő átengedése.

Társadalmi alapokon működő könyvtárak.

Az állampolgárok személyi tulajdonában levő könyv- és más kiadványgyűjtemények tulajdonosaik beleegyezésével társadalmi használatra bocsáthatók. Az állampolgárok által társadalmi használatra bocsátott gyűjteményekről a Szovjetunió Kulturális Minisztériumának könyvtári rendszere ad tájékoztatást az olvasóknak.

Állampolgári kezdeményezésre saját könyv- és más kiadványgyűjteményeikből társadalmi alapokon működő könyvtárak is szervezhetők. E könyvtáraknak segítséget nyújtani és tevékenységüket ellenőrizni a helyi tanácsok feladata, amelyek a jelen szabályzat 8. §-ának megfelelően nyilvántartják az említett könyvtárakat. A társadalmi alapokon működő könyvtárak számára a Szovjetunió Kulturális Minisztériumának könyvtári rendszere nyújt módszertani segítséget. A társadalmi alapokon működő könyvtárak tevékenységének szabályait a szövetségi köztársaságok jogszabályai határozzák meg.

V. A könyvtárak anyagi-technikai ellátása. Könyvtárosképzés

28. §. A könyvtári hálózatok fejlesztésének tervezése

A közművelődési könyvtári hálózatok fejlesztését a Szovjetunió gazdasági és társadalmi fejlesztésének állami tervei írják elő. Más könyvtári hálózatok fejlesztését az illetékes minisztériumok, állami bizottságok, hatóságok, társadalmi szervezetek központi szervei tervében írják elő.

29. §. A könyvtárak finanszírozása

A könyvtárak finanszírozását az állami költségvetésből, a könyvtárral rendelkező állami vállalatok, szervezetek, továbbá szakszervezetek, kolhozok, egyéb szövetkezetek és más társadalmi szervezetek anyagi eszközeiből e célra fordított összegek biztosítják.

A vállalatok és szervezetek az SzSzSzK jogszabályai által meghatározott rendben jogosultak anyagi eszközöket fordítani a könyvtárak állománygyarapításának, szükséges berendezéseik megvásárlásának, valamint a könyvtári szolgáltatásokkal kapcsolatos egyéb beszerzéseinek támogatására.

30. §. Könyvtári helyiségek és berendezések biztosítása

Az állami és társadalmi szervek, vállalatok, intézmények és szervezetek kötelesek a fenntartásukban működő könyvtárak számára a célnak megfelelő tervek alapján épült épületet vagy az olvasószolgálat és az állományvédelem követelményeinek megfelelő, jól berendezett helyiségeket, modern gépesítési és automatizálási eszközöket, sokszorosítási berendezést, más felszereléseket és fuvarozási lehetőséget biztosítani. Szükség esetén a könyvtárak és könyvelosztó központok lakóházak földszintjén is kaphatnak helyiségeket. Az erre fordított költségeket abból a lakásépítési beruházási keretből esz- közölt levonásból kell fedezni, amelyet a kiskereskedelmi, köztisztviselési és lakossági közszolgáltatásokat ellátó üzemek építésére irányoztak elő.

31. §. Könyvtáros szakemberek

A könyvtári szakembereket megfelelő felső- és középfokú speciális oktatási intézményekben képezik.

A felső- és középfokú könyvtárosi végzettségű vagy egyéb megfelelő képzettségű személyek előjogot élveznek a könyvtári főhivatású állások betöltésénél.

Az állami és társadalmi szervek, vállalatok, intézmények és szervezetek intézkedéseket tesznek a fenntartásukban működő könyvtárak személyi feltételeinek biztosítására,